

Karar Sayısı : 2016/8633

7 Mayıs 2015 tarihinde İstanbul'da imzalanan ve 7/1/2016 tarihli ve 6660 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 22/2/2016 tarihli ve 10534108 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nce 14/3/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI

Ahmet DAVUTOĞLU

Başbakan

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

Y. AKDOĞAN

Başbakan Yardımcısı

Y. T. TÜRKEŞ

Başbakan Yardımcısı

L. ELVAN

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

S. RAMAZANOĞLU

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

V. BOZKIR

Avrupa Birliği Bakanı

F. İŞIK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. SOYLU

F. G. SARI

M. ÇAVUŞOĞLU

Dışişleri Bakanı

M. ELİTAŞ

Ekonomi Bakanı

B. ALBAYRAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

E. ALA

İçişleri Bakanı

C. YILMAZ

Kalkınma Bakanı

M. ÜNAL

Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

N. AVCI

Millî Eğitim Bakanı

İ. YILMAZ

Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ROMANYA HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti (bundan böyle ferdi olarak "Taraflar" müşterek "Taraflar" olarak anılacaktır);

Birleşmiş Milletler Şartının hedef ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Karşılıklı yarar ve hak eşitliği ilkeleri temelinde, daha fazla geliştirilecek ve güçlendirilecek olan dostluk ve işbirliği ilişkilerinin, dünya barışı ve güvenliğine olduğu kadar iki Ülkenin ortak çıkarlarına da katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Askerî teçhizat ve silâh alanında bilimsel ve teknik kabiliyetlerini kullanarak savunma sanayi işbirliğini geliştirme isteklerini belirterek,

Karşılıklı saygı ile mütekabiliyet esaslarına bağlı kalarak,

Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1 AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı; savunma mal ve hizmetlerinin geliştirilmesi, üretimi, tedariki, idamesi, sanayi personelinin eğitimi, teknik bilgi transferi ve ilgili teknik ve lojistik destek alanlarında daha etkili işbirliği yoluya Taraflar arasında savunma sanayi kabiliyetlerini geliştirmek savunma sanayi alanında işbirliği sağlamaktır.

MADDE 2 KAPSAM

Bu Anlaşma; Tarafların yetkili makamları ve/veya savunma sanayi kuruluşları arasındaki savunma sanayi alanında karşılıklı işbirliği faaliyetlerine ilişkin esas ve ilkelerini kapsamaktadır.

MADDE 3 TANIMLAR

1. "Anlaşma"; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti arasındaki Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasını ifade eder.
2. "Savunma Sanayi Mal ve Hizmetleri"; mühimmat ilgili lojistik destek ile birlikte silâhları ve askerî teçhizatı ve bu teçhizatın araştırma, geliştirme ve üretimi için gerekli malzemeyi ve hizmeti ifade eder.
3. "İşbirliği"; bu Anlaşma çerçevesinde, her iki Tarafın kendi ilgili yasalarına ve düzenlemelerine uygun olacak şekilde mütekabiliyet esasına dayalı olarak üstlendikleri faaliyetleri ifade eder.
4. "Resmi Görev", bu Anlaşma veya bu Anlaşmaya istinaden yapılacak diğer anlaşmalar uyarınca kararlaştırılacak görevi ifade eder.
5. "Gönderen Devlet"; Kabul Eden Devletin Ülkesine bu Anlaşmanın amaçları doğrultusunda personel, malzeme ve teçhizat gönderen Devleti ifade eder.
6. "Kabul Eden Devlet"; bu Anlaşmanın uygulanması için Gönderen Devletin personel, malzeme ve teçhizatını Ülkesine kabul eden Devleti ifade eder.
7. "Misafir Personel"; bir Tarafın, bu Anlaşmanın uygulanması için karşı Taraf Ülkesine gönderdiği asker ve/veya sivil personeli ve/veya savunma sanayi personelini ifade eder.

8. "Yakınlar"; Misafir Personelin Gönderen Devletin yasalarına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.

9. "Üçüncü Taraf"; bu Anlaşmaya Taraf olmayan devletler, hükümetler ve uluslararası örgütler ya da bu devletler, hükümetler ve uluslararası örgütlerin diğer yasal kişileri ya da temsilcilerini ifade eder.

10. "Kalite Güvencesi"; savunma ürünlerinin veya hizmetlerinin Taraflar arasında mutabık kalınan prosedür, standart, norm ve ilgili teknik şartname'lere bağlı olarak üretim, performans ve kullanım gerekliliklerine uygunluğunu güvence altına alan tüm faaliyetleri kapsar.

11. "Kaynak Taraf"; herhangi bir diğer yasal kuruluşu da dahil olmak üzere, Gizlilik Dereceli Bilgiyi üreten ve karşı Tarafa veren Tarafi ifade eder.

12. "Alan Taraf"; herhangi bir diğer yasal kuruluşu da dahil olmak üzere, Gizlilik Dereceli Bilgiyi diğer Taraftan alan Tarafi ifade eder.

13. "Gizlilik Dereceli Bilgi"; şekli veya tipine ya da gönderilme metoduna bakılmaksızın, sınıflandırma işaretü ile işaretlenen ve ulusal güvenlik çıkarlarından dolayı ve ulusal yasalara uygun olarak yetkisiz erişime, kullanımına veya imhaya karşı koruma gerektiren her türlü bilgi, belge veya malzemeyi ifade eder.

14. "Tesis Güvenlik Belgesi"; bir Taraf devletinin yasalarına uygun olarak düzenlenen, yasal bir kurumun gizlilik dereceli bilgi için yeterli güvenlik koruma sağlamaya ve/veya sözleşme öncesi faaliyetlere katılmaya veya ulusal mevzuata göre gizlilik dereceli sözleşmeleri yerine getirmeye ehliyeti olduğunu belgeleyen resmî belgeyi ifade eder.

15. "Gizlilik Dereceli Sözleşme" Gizlilik Dereceli Bilgiyi kapsayan ya da ihtiiva eden bir sözleşmeyi ifade eder.

16. "Bilmesi Gereken Prensibi"; herhangi bir kişiye sadece resmi görev ve sorumlulukları ile ilgili olarak Gizlilik Dereceli bilgiye erişim hakkının verilmesi prensibini ifade eder.

17. "Kişi Güvenlik Belgesi"; bir şahsin, Gizlilik Dereceli Bilgiye ulaşımını ve kullanım iznini sağlayan bir Taraf devletinin mevzuatına uygun olarak düzenlenmiş resmi belgeyi ifade eder.

18. Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları; Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Örgütünü kuran (14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanan ve 28 Eylül 1979 tarihinde değişiklik yapılan) Konvansyonun 2'nci maddesine göre, Tarafların ülkelerinde onaylanan sınai, bilimsel ve sanatsal alanlarda entellektüel faaliyetten kaynaklanan ticari sırlar ve teknik bilgi yanında, edebi, sanatsal ve bilimsel çalışmalar (telif hakları) ve buluşlar, ticari markalar, endüstriyel tasarımlar, yarı iletken ürünlerin topoğrafyası, haksız rekabete karşı koruma ve diğer hakları içerecektir.

MADDE 4 **İŞ BİRLİĞİ ALANLARI**

Taraflar savunma sanayi ile ilgili olarak aşağıdaki alanlarda işbirliği yapacaklardır:

1. Tarafların Silahlı Kuvvetlerince ihtiyaç duyulan yedek parça, alet, savunma malzemesi, barut ve patlayıcılar, mühimmat, askeri sistemler, teknik gösterimler ve teknik teçhizata ilişkin ortak araştırma, geliştirme, üretim ve modernizasyon için uygun koşulların sağlanması,

2. Tarafların topraklarında askeri teçhizat alanında ortak araştırma, geliştirme ve üretim projeleri sonuçlarının uygulanması,

3. Savunma sanayi mal ve bakım-onarım hizmetleri alanında araştırma, üretim ve tasarım,

4. Her iki Tarafın alet ve teçhizatının modernizasyonunun yanı sıra savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin üretimi ve tedariki alanlarında karşılıklı yardımlaşma,
5. Barut ve patlayıcılar, silahlar, mühimmat, askerî teknik teçhizatın ve yedek parçaların ortak üretimi ve daha da geliştirilmesi amacıyla; Taraflar, Tarafların yetkili makamları ve savunma firmaları arasındaki anlaşmaların sonuçlandırılmasının teşvik edilmesi,
6. Kalite Güvencesinde Taraflarca kullanılan savunma sanayi standartları hakkında ilgili doküman ve bilgi ile bilimsel ve teknik bilgilerin mübadelesi,
7. Karşılıklı mutabakatla ve tarafların ulusal hassasiyetler ile uluslararası düzenlemelerden kaynaklanan yükümlülükleri dikkate alınarak ortak projeler yoluyla üretilen nihaî ürünlerin Üçüncü Taraflara satışı,
8. İki ülke Silâhî Kuvvetleri envanterinde bulunan ihtiyaç fazlası savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin satılması, satın alınması veya başka ürün ve hizmetlerle ile mübadele edilmesine yönelik ortak işbirliği yapılması.
9. Tarafların yasları ve düzenlemeleri uyarınca, savunma sanayi firmaları ve kurumiları arasında temaların, araştırma merkezlerine yapılacak teknik ziyaretlerin ve personel değişimlerinin teşvik edilmesi,
10. Her iki Tarafın ve mutabık kalıldığı takdirde Üçüncü Tarafın savunma sanayi ürünlerine ilişkin üretim, geliştirme, teknoloji ve modernizasyona yönelik ortak programlar için koşulların sağlanması,
11. İki ülke tarafından müsterek veya benzer şekilde ihtiyaç duyulan teçhizatın üretimini yapmak için savunma sanayi alanında bilimsel kaynaklara dayalı ortak araştırma ve geliştirme projelerinin uygulanması,
12. Üçüncü Taraf için ortak üretim ve geliştirme konusunda Taraflar arasında mutabık kalınan anlaşmaların sonuçlandırılmasının teşvik edilmesi,
13. Tarafların yetkisi dâhilinde askerî teknik kurumlar, savunma sanayi firmaları ve bakım-onarım tesisi arasında işbirliği yapılması,
14. Her iki ülkede düzenlenen savunma sanayi fuarları ve sempozyumlarına karşılıklı katılım sağlanması,

MADDE 5 **UYGULAMA ESASLARI**

1. Taraflar sadece kendi savunma sanayileri ile ilgili alanlarda işbirliği yapacaklardır.
2. İşbirliği, Tarafların çıkar ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, karşılıklılık ilkesine bağlı olarak tesis edilecektir.
3. Taraflar, Üçüncü Tarafın ortak üretim projelerine davet edilmesi konusunu, karşılıklı mutabakata göre değerlendirecek ve karar alacaklardır.
4. İşbu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin ayrıntılar uygulama anlaşmaları ile belirlenecektir.
5. Diğer Tarafın yazılı ön onayı olmaksızın hiçbir Taraf bu Anlaşma ya da bu Anlaşma kapsamında yapacakları anlaşma veya protokoller uyarınca hibe edilecek, satılacak ya da ortak üretilicek malzeme, teknik bilgi ve belgeyi Üçüncü Tarafa transfer etmeyecektir.

MADDE 6 YETKİLİ MAKamlar

İşbu Anlaşmanın uygulanması için yetkili makamlar;

- Türkiye tarafı için : Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı,
- Romanya tarafı için : Romanya Ekonomi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı'dır.

MADDE 7 KARMA KOMİSYON

1. İşbu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması ve amaçlarına ulaşması için, üyeleri Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı ve Romanya Ekonomi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı temsilcilerinden meydana gelen ve her iki Tarafın eşit düzeyde temsil edileceği bir Karma Komisyon (Bundan sonra "Komisyon" olarak belirtilecektir) oluşturulacaktır.

2. Komisyonda Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı heyetine, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşar Teknoloji ve Koordinasyon Yardımcısı ve Millî Silâhlanma Direktörü; Romanya Ekonomi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı heyetine ise Savunma Sanayisinden sorumlu Müsteşar başkanlık edecektir.

3. Komisyonun faaliyetlerini düzenlemek ve koordine etmekle görevli temas noktaları;

- Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı,

- Romanya Ekonomi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı Savunma Sanayi ve Özel Konular Direktörlüğü'dür.

4. Komisyonda her bir Tarafın üye sayısı yediyi aşmayacaktır. Gerektiğinde Komisyon'a, uzman personel dâhil edilebilecektir.

5. Bu Anlaşma kapsamında Komisyonun görev ve yetkileri;

a. Bu Anlaşmanın 4'üncü Maddesine uyarınca, somut işbirliği alanlarını tespit etmek ve tanımlamak,

b. Birlikte gerçekleştirecek projeleri seçmek ve müsterek projelerin uygulanmasına yönelik en uygun işbirliği şekil ve metotlarını tanımlamak,

c. Tarafların olası ortakları olabilecek yerel firmaları tespit etmek ve seçmek,

d. Müsterek programların uygulanması sırasında işbirliği teklifinin gerçekleştirilmesi amacıyla bilgileri mübadele etmek,

e. Üçüncü ülkelerin ortak projelere katılması konusundaki teklif, tavsiye ve görüşleri ilgili makamlara sunmak,

f. Onaylanmış proje ve kararların gerçekleştirilmesi için gerekli belgelerin hazırlanması ve yayılmasını sağlamak,

g. Onaylanmış projelerin ve kararların gerçekleştirilmesini düzenli olarak kontrol etmek,

h. Bu Anlaşmanın uygulanmasını değerlendirmek ve gerektiğinde Anlaşmada yapılacak değişikliklere ilişkin teklifleri müzakere etmektir.

6. Karma Komisyon Toplantısına ilişkin faaliyetler, toplantının öngörülen tarihinden en az üç ay önce Kabul Eden Devletin eş başkanı tarafından yapılacak olan resmi davet aracılığı ile başlatılacaktır.

7. Komisyon Toplantısı gündemindeki tüm konular ve başlıklar toplantıdan en az 60 gün önce belirlenmiş ve koordine edilmiş olacaktır. Heyet Başkanları Komisyon Toplantısında gündeme gelmesi istenen soru ve konular hakkında birbirlerini haberdar edeceklerdir. Gerektiğinde, heyet başkanları diplomatik kanallarla bilgi mübadelesinde bulunabilir ve Komisyon Toplantı gündeminin oluşturulmasını hızlandıracaktır.

8. Komisyon müşterek olarak mutabık kalınan tarihlerde en az iki yılda bir olmak üzere dönüşümlü olarak toplanacaktır. Heyet başkanları, Tarafların ortak ilgi alanları doğrultusunda, olağandışı toplantı düzenlemesine karar verebilirler. Komisyon, üzerinde mutabık kalınmış gündemi görüşmek üzere, Komisyon Toplantısının düzenlenmesinden sorumlu heyet başkanı tarafından toplantıya çağrırlacaktır.

9. Komisyon, bu Anlaşmanın yorumlanmasıından ve uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkları, görüşmeler suretiyle 18'inci Madde uyarınca çözüme kavuşturacaktır. Komisyonun kararları Tarafların onayını ifade eder.

MADDE 8 **FİKRİ VE SINAİ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASI**

1. Tarafların, kendi ülkeleri içindeki koruma hakları, lisansların verilmesi, Üçüncü Ülkelere satış ve ortak projeler çerçevesinde ortaya çıkan/yürüttülen yeni ürünlerin ve icatların patentlerinin korunması dâhil, Fikri Mülkiyet ile ilgili hak ve yükümlülükleri her bir proje için yapılacak uygulama anlaşmaları ile belirlenecektir. Taraflar, kendi ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma dâhilinde oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını ve uygulanmasını sağlayacaklardır. Bu uygulama anlaşmalarında; mali ve hukuki yükümlülüklerin yanısıra, araştırma, geliştirme, üretim, tedarik, teknik hizmetler, personel desteği ve altyapı hizmetlerinden kaynaklanan masraflarından doğacak karşılıklı borç ve alacaklarının tasfiye şekli, yeri, zamanı ve şartlarına ilişkin esas ve usuller ayrıntılı olarak belirtilecektir. Aksine hüküm bulunmadıkça, bu uygulama anlaşmaları fikri mülkiyet haklarının her iki Tarafa müştereken ait olduğu sonucunu doğuracaktır.

2. Savunma sanayi ile ilgili ürünlerin veya Taraflar arasında mübadele edilen bilgilerin, bir Üçüncü Tarafa verilmesi veya yayımlanması ancak Gönderen Tarafın yazılı izniyle mümkün olacaktır.

3. Taraflar, bu Anlaşma çerçevesinde diğer bir Tarafça verilen bütün doküman, ürün ve bilginin yeniden üretimi, kopya edilmesi, veya dağıtım yoluyla kullanılmasına ilişkin telif haklarına ve diğer sınırlamalara riayet edeceklerdir.

4. Fikri ve Sinaî Mülkiyet Haklarının korunmasına ilişkin Anlaşma ile oluşturulan yükümlülükler, Tarafların ulusal mevzuatarına göre, İşbu Anlaşmanın sona ermesinden sonra uygulanmaya devam edecektir.

MADDE 9 **GİZLİLİK DERECELİ BİLGİNİN KORUNMASI**

1. Taraflar, aşağıdaki tabloda gösterilen güvenlik sınıflandırma seviyelerinin eşdeğerliğini ve güvenlik sınıflandırma seviyelerine uygunluğunu kabul ederler:

TÜRKÇE:	ROMENCE:	İNGİLİZCE:
ÇOK GİZLİ	STRICT SECRET DE IMPORTANTĂ DEOSEBITĂ	TOP SECRET
GİZLİ	STRICT SECRET	SECRET
ÖZEL	SECRET	CONFIDENTIAL
HİZMETE ÖZEL	SECRET DE SERVICIU	RESTRICTED

2. Her iki Taraf, bu Anlaşmaya kapsamında alınan Gizlilik Dereceli Bilgiyi kendi ulusal güvenlik sınıflandırma seviyesi ile 1'inci paragrafta belirtilen eşdeğer işaretlere uygun olarak işaretlemeyi taahhüt ederler.
3. Her iki Taraf; karşılıklı işbirliğinin bir sonucu olarak üretilen ya da transfer edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunması için kendi ulusal kanunu ve bu Anlaşma uyarınca gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu tür bilgiyi de en azından kendi Gizlilik Dereceli Bilgisini korudukları eşdeğer güvenlik seviyesinde korumayı sağlayacaklardır.
4. Alan Taraf, Gizlilik Dereceli Bilgiyi Kaynak Taraftan yazılı ön izin almaksızın bir Üçüncü Tarafa transfer etmeyecek veya açıklamayacaktır.
5. Gizlilik Dereceli Bilgiye ve/veya bu tür bilginin kullanıldığı yer ve tesislere erişim hakkı sadece, Bilmesi Gereken Prensibi gözetilerek, erişilecek bilginin güvenlik sınıflandırması seviyesi için geçerli olan Kişi Güvenlik Sertifikasına sahip kişilere verilir.
6. Bu Anlaşma kapsamında, Taraflar arasında mübadele edilen ve/veya karşılıklı işbirliği ile üretilen Gizlilik Dereceli Bilgi, sadece transfer edilme amacıyla uygun olarak kullanılacaktır. Kaynak Taraf açıklanmış olan Gizlilik Dereceli Bilgi için ilave kısıtlamalar getirebilir.
7. Alan Taraf, Kaynak Tarafın ön yazılı onayı olmaksızın, almış olduğu Gizlilik Dereceli Bilgi için daha düşük bir güvenlik sınıflandırma seviyesi kullanmayacak veya bu tür bilginin gizlilik derecesini iptal etmeyecektir. Kaynak Taraf, mübadele edilen bilginin güvenlik sınıflandırma seviyesinde yapılan herhangi bir değişiklik hakkında Alan Tarafu bilgilendirecektir.
8. Müştereken üretilenek Gizlilik Dereceli Bilginin güvenlik sınıflandırma seviyesinin belirlenmesi, değiştirilmesi ya da iptal edilmesi sadece Tarafların müşterek onayı ile yapılabilecektir. Bu tür bilgiye verilecek güvenlik sınıflandırma seviyesi konusunda anlaşmazlık olması halinde, Taraflar, herhangi biri tarafından önerilen daha yüksek seviyeyi kabul edeceklerdir.
9. Gizlilik Dereceli Bilgi, Taraflar arasında diplomatik kanallar veya Tarafların yetkili güvenlik makamları tarafından mutabık kalınan diğer kanallar ile iletilicektir.
10. Gizlilik Dereceli Bilginin imhası, Alan Tarafın ulusal mevzuatı uyarınca, bu bilginin bir bütün olarak ya da parça parça olarak tekrar bir araya getirilmesi mümkün olmayacak şekilde gerçekleştirilecektir. ÇOK GİZLİ/ STRICT SECRET DE IMPORTANŞ DEOSEBİT/ TOP SECRET olarak sınıflandırılan bilgi imha edilmeyecek, fakat Kaynak Tarafa iade edilecektir. Bu anlaşma kapsamında üretilen veya mübadele edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunması ve iadesinin mümkün olmadığı kriz durumunda, Gizlilik Dereceli Bilgi ivedilikle imha edilecektir. Kaynak Taraf imha konusunda yazılı olarak anında bilgilendirilecektir.
11. Diğer Tarafın yasal bir kuruluşu ile bir Gizlilik Dereceli Sözleşme yapmak isteyen ya da kendi kuruluşlarının birine diğer Tarafın topraklarında bir Gizlilik Dereceli Sözleşme yapma yetkisi vermek isteyen bir Taraf veya bu Tarafın devletinin yasal bir kuruluşu, kendi yetkili güvenlik makamı vasıtasyyla, teklif edilen kuruluşun ilgili güvenlik sınıflandırma seviyeli Gizlilik Dereceli Bilgiye erişim yetkisi veren bir Tesis Güvenlik Belgesine sahip olduğuna ilişkin diğer Tarafın yetkili güvenlik makamından önceden yazılı izin alacaktır.
12. ÖZEL/ SECRET /CONFIDENTIAL ve ÜSTÜ olarak sınıflandırılmış bilgiyi içeren herbir Gizlilik Dereceli Sözleşme, erişilecek Gizlilik Dereceli Bilginin korunmasını sağlamak için alınacak tedbirleri belirten bir proje güvenlik talimatı içerecektir. Proje güvenlik talimatının bir kopyası, yeterli güvenlik denetlemesi ve kontrolünü sağlamak maksadıyla, topraklarında Gizlilik Dereceli Bilginin kullanılacağı Tarafın yetkili güvenlik makamına iletilicektir.

13. Gizlilik Dereceli Bilginin fiili veya şüpheli olarak ihial edilmesi veya bu tür bilginin yetkisiz bir kişiye açıklanması hâlinde, güvenlik ihlali veya açıklanmanın olduğu veya olmuş olabileceği yerdeki Taraf, durumu değerlendirmek ve sonuçlarını sınırlamak için kendi ulusal yasalarına uygun olarak gerekli tüm tedbirleri alacaktır. Alan Taraf bu durum, hasarın boyutu, hasarın azaltılması için alınan tedbirler ile soruşturmanın sonuçları hakkında Kaynak Tarafı derhal bilgilendirecektir.
14. Gizlilik Dereceli Bilgiye veya bunların muhafaza edildiği veya işlendiği alanlara nüfuzu gerektiren ziyaretler, sadece, ziyaretçinin uygun gizlilik seviyesinde Kişi Güvenlik Belgesi ve Bilmesi Gereken Prensibinin olması koşuluyla ev sahibi ülkenin yetkili güvenlik makamından ön yazılı izin alınmasından sonra uluslararası ziyaret prosedürleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.
15. Talep üzerine, Tarafların yetkili güvenlik makamları, kendi ülkelerinin mevzuatlarını dikkate alarak, diğer Taraf devletinin topraklarında yaşayan vatandaşları veya bulunan tesislere Kişi Güvenlik Sertifikaları ve Tesis Güvenlik Sertifikalarının verilmesine ilişkin süreçte birbirlерine yardımcı olacaklardır.
16. Yetkili güvenlik makamları, işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliğine ilişkin Kişi Güvenlik Sertifikaları ve Tesis Güvenlik Sertifikaları ile ilgili her türlü değişiklik hakkında birbirlерine bilgi vereceklerdir.
17. Taraflar, işbu Anlaşma kapsamında mübadele edilen Gizlilik Dereceli Bilgiye erişimle ilgili olarak, ulusal mevzuatları uyarınca kendi devletlerinin vatandaşları ve yasal kuruluşları için düzenlenen Kişi Güvenlik Sertifikaları ve Tesis Güvenlik Sertifikalarını karşılıklı olarak tanıyacaklardır.
18. Taraflar, bu maddede ortaya konan hükümlerin uygulanması için kendi ulusal mevzuatlarında sorumlu olarak belirtilen yetkili güvenlik makamlarını karşılıklı olarak bildireceklerdir.
19. Gizlilik dereceli bilgilerin korunması ve bunların ifşasının önlenmesine ilişkin Anlaşma ile oluşturulan yükümlülükler işbu Anlaşmanın sona ermesinden sonra uygulanmaya devam edecektir.

MADDE 10 KALİTE GÜVENCESİ

Taraflarca yazılı olarak mutabık kalınmadıkça, NATO Kalite Güvencesi yayınları, standartları, metotları ve prosedürleri uygulanacaktır.

MADDE 11 TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri, Taraflardan herbirinin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

MADDE 12 HUKUKİ HUSUSLAR

- 1 Cezai yargı yetkisi konusunda; Misafir Personel ve Yakınları, İşbu Anlaşmanın uygulanmasına yönelik görevlerinin yerine getirilmesi esnasında yapılan eylemlerden dolayı Gönderen Devletin yargısına tabi olacaktır.
- 2 Diğer hukuki hususlarda ise; Kabul Eden Devletin yasaları ve düzenlemeleri uygulanacaktır.

3. Kabul Eden Devlet, Misafir Personel ve Yakınlarının gözaltına alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Devleti derhal durumdan haberdar edecektir.
4. Misafir Personel veya Yakınlarından herhangi birinin Kabul Eden Devlette tarafınca yasal bir soruşturmaya veya yargılamaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Devlet vatandaşlarına sağlananıardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahip olacaktır.
5. Kabul Eden Devletin kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilecektir.
6. Gönderen Devlet, Misafir Personel üzerindeki münhasır disiplin yargı yetkisini, Kabul Eden Devletin ülkesinde muhafaza eder. Ancak Kabul Eden Devlet, yetkili askerî makamları emrindeki Misafir Personelle görevin gerektirebileceği emirleri verebilir.

MADDE 13 İDARİ KONULAR

1. Misafir Personelle, işbu Anlaşmada belirlenmiş olanlar veya bu Anlaşma uyarınca imzalanacak protokoller, mutabakat muhtıraları ve teknik düzenlemelerie belirlenecekler dışında görevler verilmeyecektir.
2. Gönderen Devletin Askeri Personeli, Kabul Eden Devletteki görev yerlerinde kendi üniformalarını giyecektir.
3. Bu Anlaşmada belirtilen faaliyetlerin icrası sırasında, lüzumlu hallerde Kabul Eden Devlet gerekli teçhizatı sağlamak için gerekli çabayı gösterecektir.

MADDE 14 MALİ KONULAR

1. İşbu Anlaşma kapsamında yapılan işbirliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personelin maaş, konaklama, yemek hizmeti, ulaşırma, gündelik ve diğer mali haklarından, Gönderen Devlet sorumlu olacaktır.
2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari veya indirimli ücret karşılığında düzenlenmesine Kabul Eden Devlet karar verecektir.

MADDE 15 DİĞER HUSUSLAR

1. Gönderen Devlet, gerekli gördüğü zaman, personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Devlet, böyle bir talebi alır almaz, personelin dönüşü için bütün tedbirleri alacaktır.
2. Bir Misafir Personelin veya bir Yakının ölümü halinde, Kabul Eden Devlet Gönderen Devleti bilgilendirecektir.

MADDE 16 ZARAR / ZİYAN VE TAZMİNATLAR

1. Taraflardan her biri, Misafir Personelin görevini yerine getirdiği sıradaki fiillerinden ötürü, karşı Tarafın maliarına verilen zararları tazmin edecektir.
2. Taraflar, kasıt veya ihmäl bulunmadıkça, Misafir Personelin Resmi Görevlerini yerine getirirken üstlendiği hizmetten ötürü yaralanması veya ölümü halinde diğer Tarafa karşı taleplerinden feragat edeceklerdir.

MADDE 17 GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin Ülkesinde, yabancılarla ilişkin kurallara tabi olacaktır.
2. Misafir Personel ile Yakınları, giriş ve çıkışlarında Kabul Eden Devletin pasaport ve gümrük işlemleri ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır. Bununla birlikte, Kabul Eden Devlet mevzuatı çerçevesinde gerekli idari kolaylıklarını sağlayacaktır.

MADDE 18 UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Taraflar, bu Anlaşmanın yorumlanmasıından ve uygulamasından doğacak uyuşmazlıkları, uluslararası mahkeme, hakem heyeti ya da bir üçüncü tarafa götürmeksızın Madde 7 uyarınca kurumuş Komisyonda görüşmeler suretiyle çözümü kavuşturacaklardır. Uyuşmazlıkların çözümü sürecinde Taraflar yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

2. Sayet uyuşmazlık Komisyonda ele alınışını izleyen 90 gün içinde çözülemezse, Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Romanya Ekonomi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı seviyesinde ele alınacaktır. Bu takdirde, konunun tarafların yetkili makamlarına intikalini izleyen 30 gün içinde görüşmeliye başlanacak, müteakip 45 gün içinde sonuç alınmadığı takdirde, Taraflardan her biri 20'nci Maddenin 2'nci ve 3'üncü paragrafları uyarınca işbu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE 19 DEĞİŞİKLİK

Taraflardan her biri gerekiğinde bu Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 60 gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır. 90 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri 20'nci Maddenin 2'nci paragrafi uyarınca işbu Anlaşmayı sona erdirebilecektir. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen 21'inci Maddedeki usul uyarınca yürürlüğe girecektir. Bütün tadilat ve gözden geçirmeler yazılı olarak yapılacaktır.

MADDE 20 YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma belirsiz bir süre için yapılmıştır. Taraflardan herhangi biri, diğer Tarafa işbu Anlaşmayı sona erdirmeyi niyetini yazılı olarak herhangi bir zamanda bildirebilir. Fesih, söz konusu bildirimin alınmasından itibaren 90 gün sonra geçerli olacaktır.
2. Eğer işbu Anlaşmanın tadilinde veya gözden geçirilmesinde veya bir uyuşmazlığın çözümünde Taraflar arasında bir mutabakat sağlanamazsa, Taraflardan her biri 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile işbu Anlaşmayı sona erdirebilecektir. Fesih işlemi bildirimin diğer Tarafça alınmasından 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.
3. Fesih hükümleri işbu Anlaşmanın feshinden önce kararlaştırılmış ve başlatılmış olan herhangi bir projenin, programın veya sözleşmenin uygulanmasını etkilemeyecektir.

MADDE 21 YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. İşbu Anlaşma, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, O9 Temmuz 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Teknik, Lojistik ve Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Yapılmasına Dair Protokol" yürürlükten kalkacaktır.

MADDE 22
METİN VE İMZA

- İşbu Anlaşma Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde her biri aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilaf halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.
- Bu Anlaşma, kendi Hükümetlerince gereği gibi yetkilendiren ve altında imzaları bulunan kişiler tarafından 7 Mayıs 2015 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

Korg. Sezai BOSTANCI
Müsteşar
Millî Savunma Bakanlığı

ROMANYA HÜKÜMETİ
ADINA

Aurel Sorin ENCUTESCU
Müsteşar
Ekonomi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı

A C O R D

PRIVIND

COOPERAREA ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI DE APĂRARE
INTRE GUVERNUL REPUBLICII TURCIA
SI
GUVERNUL ROMÂNIEI

Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României, denumite fiecare în continuare "Parte" și, împreună, "Părți",

Confirmând angajamentele față de obiectivele și principiile Cartei Națiunilor Unite,

Subliniind că relațiile de prietenie și de cooperare, care se vor dezvolta și intensifica în continuare pe baza principiilor beneficiului reciproc și al egalității în drepturi, vor servi intereselor reciproce ale ambelor țări, precum și păcii și securității în lume,

Dând expresie dorinței lor de a dezvolta cooperarea în domeniul industriei de apărare folosind capabilitățile tehnice și științifice în domeniul echipamentelor militare și al sistemelor de luptă,

Afirmând adeziunea la principiile reciprocității și respectului mutual,

Au convenit următoarele:

**ARTICOLUL 1
OBIECTIVUL**

Obiectivul prezentului Acord este stabilirea cooperării între Părți în domeniul industriei de apărare, prin dezvoltarea capabilităților industriale ale Părților în cadrul unei cooperări mai concrete în domeniul dezvoltării, producției, școlarizării personalului industrial, al transferului de know-how, al înzestrării, al activităților de mențenanță și prestărilor de servicii la bunurile pentru apărare și al sprijinului tehnic și logistic relevant.

**ARTICOLUL 2
DOMENIUL DE APLICARE**

Prezentul Acordul acesta acoperă bazele și principiile activităților reciproce de cooperare în domeniul industriei de apărare între autoritățile competente și/sau companiile din industria de apărare ale Părților.

**ARTICOLUL 3
DEFINIȚII**

1. „Acord” înseamnă Acordul privind cooperarea în domeniul industriei de apărare între Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României.

2. „Bunuri și servicii în domeniul industriei de apărare” înseamnă sisteme de luptă și echipamente militare, împreună cu muniția și suportul logistic aferent, și materialul și serviciul necesare pentru cercetarea, dezvoltarea și producția acestor echipamente.

3. „Cooperare” înseamnă activități începute de către Părți pe baza principiului reciprocității, în spiritul obiectivelor acestui Acord, în concordanță cu legile și reglementările aplicabile.
4. „Obligația oficială” înseamnă obligația stabilită conform acestui Acord ori conformă cu înțelegerea care vor fi încheiate pe baza acestui Acord.
5. „Statul trimițător” înseamnă statul care trimite personal, material și echipamente pe teritoriul statului primito, în conformitate cu obiectivele acestui Acord.
6. „Statul primito” înseamnă statul care primește pe teritoriul său personalul, materialul și echipamentul trimis de statul trimițător, pentru implementarea acestui Acord.
7. „Persoanal invitat” înseamnă personal militar și/sau civil și/sau personal din industria de apărare al unei Părți trimis pe teritoriul celeilalte Părți, pentru implementarea acestui Acord.
8. „Dependenți” înseamnă soția sau copiii persoanei invitate, care depind de el sau de ea, potrivit legilor statului trimițător.
9. „Parte terță” înseamnă state, guverne și organizații internaționale ori alte persoane juridice sau reprezentanți ai unor astfel de țări, guverne și organizații internaționale care nu sunt parte la prezentul Acord.
10. „Asigurarea calității” înseamnă toate activitățile care asigură corespondența produselor sau serviciilor din domeniul apărării cu cerințele legate de producție, performanță și fiabilitate prevăzute în proceduri, norme standard și specificații tehnice relevante, agreate între Părți.
11. „Partea emitentă” înseamnă Partea, inclusiv oricare altă persoană juridică a statului Părții, care generează și transmite informații clasificate celeilalte Părți.
12. „Partea primitoare” înseamnă Partea, inclusiv oricare altă persoană juridică a statului Părții care primește informații clasificate de la cealaltă Parte.
13. „Informație clasificată” înseamnă orice informație, document sau material indiferent de forma ori tipul sau metoda transmiterii, care este marcată cu maraj de clasificare și care, datorită intereselor naționale de securitate, necesită protecție împotriva accesului, a folosirii sau distrugerii neautorizate, în concordanță cu legislația națională.
14. „Certificatul de Securitate Industrială” înseamnă documentul oficial emis în concordanță cu legislația statului Părții, care certifică acea capacitate a persoanei juridice de a aplica măsuri adecvate de protecție informațiilor clasificate și/sau de a participa la activități precontractuale sau de a derula contracte clasificate conform legislației naționale.

15. „Contract clasificat” înseamnă un contract care conține ori implică informații clasificate.

16. „Principiul nevoii de a ști” înseamnă principiul prin care accesul la informații clasificate poate fi acordat unei persoane numai pentru îndeplinirea obligațiilor sau sarcinilor oficiale.

17. „Certificat de securitate a personalului” înseamnă documentul oficial emis în concordanță cu legislația statului Părții, care abilităză o persoană să aibă acces la și să gestioneze informații clasificate.

18. „Proprietatea intelectuală” va include, în conformitate cu Art.2 al Convenției Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (semnată la Stockholm la 14 iulie 1967 și amendată la 28 septembrie 1979), drepturile referitoare la opere literare, artistice și științifice, invenții, mărci de fabrică, de comerț și de serviciu, desene industriale, topografii ale produselor semiconductoare, protecția împotriva concurenței neloiale, secretul comercial și know-how, precum și alte drepturi aferente activității intelectuale în domeniile industrial, științific și artistic, recunoscute în țările Părților.

ARTICOLUL 4 **DOMENIILE COOPERĂRII**

Părțile vor coopera în următoarele domenii privind industria de apărare:

1. Asigurarea condițiilor corespunzătoare pentru cercetare comună, dezvoltare, producție și modernizarea componentelor, sculelor, materialelor pentru apărare, pulberi și explozivi, muniții, sisteme militare, echipamente tehnice și display-ere tehnice cerute de forțele armate ale Părților.

2. Implementarea rezultatelor cercetării comune, a proiectelor de dezvoltare și de producție în domeniul echipamentelor militare pe teritoriile Părților.

3. Cercetarea, producția și proiectarea în domeniul bunurilor pentru apărare și al serviciilor de menenanță-reparații.

4. Asistența reciprocă în domeniul producției și înzestrării cu produse industriale și servicii ca și pentru modernizarea sculelor și a echipamentelor ambelor Părți.

5. Incurajarea încheierii de înțelegeri între Părți, între autoritățile lor competente și între companii din domeniul apărării, cu scopul de a produce împreună și de a dezvolta pulberi și explozivi, sisteme de luptă, muniții, echipament tehnic militar și componente.

6. Schimbul de informații tehnice și științifice, documente relevante și informații privind standardele din domeniul industriei de apărare folosite de Părți pentru asigurarea calității.

7. Vânzarea produselor finite realizate în cadrul proiectelor comune către o Parte terță, pe baza înțelegerii reciproce și luând în considerare sensibilitățile naționale ale Părților și obligațiile lor derivând din reglementările internaționale.
  8. Cooperarea bilaterală în vânzarea, achiziționarea sau schimburile cu surplusul de produse ale industriei de apărare și servicii aflate în inventarul forțelor armate ale celor două țări, cu alte produse și servicii.
  9. Incurajarea realizării de contracte, vizite tehnice la centre de cercetare și schimburi de personal între instituții și companii din domeniul industriei de apărare, corespunzător legislației și reglementărilor Părților.
  10. Asigurarea condițiilor pentru programe comune de producție, dezvoltare, pentru tehnologii și de modernizare legate de produsele pentru apărare ale Părților, și, de comun acord, pentru produsele de apărare ale unei Terțe părți.
  11. Implementarea proiectelor comune de cercetare și a proiectelor de dezvoltare bazate pe resurse științifice în domeniul industriei de apărare, inclusiv producerea în comun de echipamente ori produse similare cerute de ambele țări.
  12. Incurajarea încheierii unor înțelegeri între Părți privind producția comună și pentru o Terță parte.
  13. Cooperarea între instituțiile tehnice militare, companiile din industria de apărare și facilitățile de mențenanță și reparații, autorizate de Părți.
  14. Participarea comună la târguri în domeniul industriei de apărare și simpozioane organizate de către ambele țări.
- ## ARTICOLUL 5
- ### PRINCIPIILE IMPLEMENTĂRII
1. Părțile vor coopera în domeniile corelate cu propriile lor industrii de apărare.
  2. Cooperarea va fi stabilită pe baza principiului reciprocității, ținând seama de cerințele și interesele Părților.
  3. Părțile vor evalua și lua decizii cu privire la invitarea unei Terțe părți să participe la proiecte de producție comună, în baza acordului reciproc.
  4. Detalii privind implementarea acestui Acord pot fi definite prin înțelegeri de implementare.
  5. Nicio Parte nu va transfера material, informații tehnice și documente ca donație, vânzare ori co-producție sub incidența prezentului Acord ori a înțelegerilor și protoocoalelor ce vor fi realizate în contextul acestui Acord, către o Terță parte, fără consimțământul prealabil, scris, al celeilalte Părți.

ARTICOLUL 6 AUTORITĂȚILE RESPONSABILE

Autoritățile responsabile pentru implementarea acestui Acord:

- Pentru partea turcă: Ministerul Apărării Naționale al Republicii Turcia
- Pentru partea română: Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului

ARTICOLUL 7 COMISIA MIXTĂ

1. În vederea implementării prevederilor și atingerii scopurilor prezentului Acord, va fi constituită o comisie mixtă (denumită în continuare „Comisia”, în cadrul căreia ambele Părți vor fi reprezentate în mod egal prin participarea reprezentanților Ministerului Apărării Naționale din Republica Turcia și ai Ministerului Economiei, Comerțului și Turismului din România.
2. În cadrul Comisiei, delegația Ministerului Apărării Naționale al Republicii Turcia va fi condusă de adjuncțul subsecretarului de stat pentru tehnologie și coordonare și director național pentru armament, iar delegația Ministerului Economiei, Comerțului și Turismului din România va fi condusă de secretarul de stat cu atribuții în domeniul industriei de apărare.

3. Punctele de contact care vor fi responsabile pentru organizarea și coordonarea activităților comisiei sunt:

- Departamentul pentru relații externe în domeniul industriei de apărare/Ministerul Apărării Naționale din Republica Turcia;
  - Direcția Industria de Apărare și Probleme Speciale/Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului din România.
4. Numărul membrilor fiecărei Părți în Comisie nu va depăși șapte persoane. Dacă este necesar, la activitățile Comisiei pot participa și experți.

5. În conformitate cu acest Acord, atribuțiile și sarcinile Comisiei vor fi următoarele:

- a.- determinarea și definirea domeniilor concrete ale cooperării, în concordanță cu prevederile Articolului 4 al acestui Acord;
- b.- selectarea proiectelor care vor fi realizate în comun și identificarea celor mai indicate tipuri și metode de cooperare privind implementarea proiectelor comune;
- c.- identificarea și selectarea companiilor locale, care ar putea fi parteneri ai Părților;
- d.- schimbul de informații în scopul realizării propunerilor de cooperare pe durata implementării programelor comune;
- e.- prezentarea de propuneri, recomandări și opinii către autoritățile competente, privind participarea unor trete țări la proiectele comune;
- f.- asigurarea pregătirii și publicării documentelor necesare pentru realizarea proiectelor aprobatelor și a deciziilor;
- g.- controlul cu regularitate al realizării proiectelor și deciziilor aprobatelor;

h.- monitorizarea implementării acestui Acord și, după caz, negocierea propunerilor privind amendamentele care pot fi aduse Acordului.

6. Activitățile privind reuniunea Comisiei vor fi inițiate pe baza invitației oficiale a co-președintelui din statul primitor, cu cel puțin trei luni înainte de data propusă pentru reuniune.

7. Temele și subiectele agendei Comisiei vor fi stabilite și coordonate cu 60 zile înaintea reuniunii Comisiei. Șefii delegațiilor se vor informa reciproc despre problemele și subiectele care trebuie incluse pe agenda reuniunii Comisiei. Dacă este necesar, șefii delegațiilor pot să schimbe informații și să stabilească cu celeritate agenda pentru reuniunea Comisiei, pe canale diplomatice.

8. Comisia se va reuni alternativ, cel puțin o dată la doi ani, la date convenite reciproc. Șefii delegațiilor pot conveni organizarea unei reuniuni extraordinare, în conformitate cu interesele comune ale Părților. Comisia va fi convocată de către șeful delegației care este responsabil pentru organizarea reuniunii Comisiei de către șeful delegației care este responsabil pentru organizarea reuniunii comisiei, pentru discutarea agendei convenite.

9. Comisia va soluționa dispunetele rezultând din interpretarea și implementarea acestui Acord, prin negocieri în conformitate cu Articolul 18. Deciziile Comisiei reprezintă consensul Părților.

ARTICOLUL 8

PROTECTIA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ȘI INDUSTRIALĂ

1. Drepturile și obligațiile Părților privind proprietatea intelectuală inclusiv drepturile de protecție în țările lor, acordarea licențelor, vânzarea către terțe țări și protejarea prin brevete de invenție a produselor noi și a invențiilor realizate în cadrul proiectelor comune vor fi stabilite prin înțelegeri de implementare care vor fi încheiate pentru fiecare proiect comun. Părțile, în conformitate cu legislația lor națională și cu acordurile internaționale la care sunt parte, vor proteja și vor pune în aplicare drepturile de proprietate intelectuală care vor fi stabilite și transferate pe baza acestui Acord. În aceste înțelegeri de implementare, alături de obligațiile financiare și legale, vor fi specificate în detaliu principiile și procedurile privind tipul, locul, timpul și termenii lichidării datorilor și creditelor reciproce aferente cheltuielilor rezultând din cercetare, dezvoltare, producție, înzestrare, servicii tehnice, sprijin cu personal și servicii de infrastructură. În absența unor clauze contrare, aceste înțelegeri de implementare vor prevedea că drepturile de proprietate intelectuală aparțin în comun, ambelor Părți.

2. Livrarea unor produse specifice industriei de apărare ori publicarea informațiilor schimbate reciproc între Părți sau transmiterea către o Terță parte vor fi posibile numai pe baza consimțământului prealabil, scris, al Părții trimițătoare.

3. Părțile vor respecta drepturile de autor și orice alte restricții privind utilizarea prin reproducere, multiplicarea sau distribuirea oricăror documente, produse și informații care sunt realizate de către cealaltă Parte pe baza acestui Acord.

4. Angajamentele stabilite în Acord cu privire la protecția drepturilor de proprietate intelectuală și industrială vor continua să fie aplicate inclusiv după terminarea acestui Acord, conform legislației naționale a Părților.

ARTICOLUL 9

PROTECTIA INFORMATIILOR CLASIFICATE

1. Părțile convin că următoarele nivele de clasificare de securitate sunt echivalente și corespund nivelelor de clasificare de securitate specificate în tabelul de mai jos:

TURCA	ROMANA	ENGLEZA
ÇOK GİZLİ	STRICK SECRET DE TOP SECRET IMPORTANTĂ DEOSEBITĂ	
GİZLİ	STRICK SECRET	SECRET
ÖZEL	SECRET	CONFIDENTIAL
HİZMETE ÖZEL	SECRET DE SERVICIU	RESTRICTED

2. Părțile se angajează să marcheze informațiile clasificate primite în temeiul acestui Acord cu nivelele de clasificare de securitate naționale, în conformitate cu echivalențele menționate la paragraful 1.

3. Părțile vor lua toate măsurile necesare pentru protecția informațiilor clasificate generate ori transferate ca urmare a cooperării în conformitate cu legislația lor națională și acest Acord și vor asigura de asemenea, cel puțin același nivel de protecție stabilit pentru informațiile lor clasificate cu un nivel de clasificare de securitate echivalent.

4. Partea primitoare nu va transmite sau dezvăluie informații clasificate unei Terțe părți, fără autorizarea prealabilă, scrisă, a Părții emitente.

5. Accesul la informații clasificate și/sau în incinte și obiective unde sunt desfășurate activități care implică asemenea informații este permis, cu respectarea principiului "nevoii de a ști", numai persoanelor care dețin certificat de securitate a personalului valabil pentru nivelul de clasificare de securitate a informațiilor pentru care este solicitat accesul.

6. Informațiile clasificate schimbate și/sau generate de cooperarea dintre Părți, vor fi utilizate numai în scopul pentru care au fost transferate în termenii acestui Acord. Partea emitentă poate impune restricții suplimentare pentru informațiile clasificate transmise.

7. Partea primitoare nu va utiliza un nivel inferior de clasificare de securitate inferior pentru informația clasificată primită și nici nu va declasifica această informație fără consimțământul prealabil, scris, al Părții emitente. Partea emitentă va informa Partea primitoare în legătură cu orice modificări privind nivelurile de securitate de clasificare a informațiilor transferate.

8. Atribuirea unui nivel de clasificare de securitate informației clasificate generate în comun, schimbarea acestuia sau declasificarea acestei informații vor fi făcute numai în condițiile consumământului reciproc al Părților. În cazul neînțelegerei privind nivelul de clasificare de securitate ce trebuie atribuit unei astfel de informații, Părțile vor adopta nivelul cel mai ridicat propus de oricare dintre ele.

9. Informația clasificată va fi transmisă între Părți pe canale diplomatice ori alte canale convenite de către autoritățile de securitate competente ale Părților.

10. Distrugerea informațiilor clasificate va fi făcută în concordanță cu legislația națională a Părții primitoare, astfel încât să fie imposibilă reconstituirea ei în totalitate sau în parte. Informația clasificată STRICT SECRET DE IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ/ÇOK GİZLİ/TOP SECRET nu va fi distrusă, ci returnată Părții emitente. În situații de criză care fac imposibilă protejarea și returnarea informației clasificate generată sau transmisă în termenii acestui Acord, informația clasificată va fi distrusă imediat. Partea emitentă va fi notificată în scris, cu celeritate, în legătură cu distrugerea.

11. Partea sau o persoană juridică a statului său, care intenționează să încheie un contract clasificat cu o persoană juridică a celeilalte Părți ori care dorește să autorizeze una dintre persoanele juridice ale statului său să încheie un contract clasificat pe teritoriul celeilalte Părți va obține în prealabil confirmarea scrisă, prin autoritatea sa de securitate competentă, din partea autorității de securitate competente a celeilalte Părți, despre faptul că persoana juridică propusă deține certificat de securitate industrială de nivel de clasificare de securitate corespunzător.

12. Fiecare contract clasificat care implică informații clasificate de nivel SECRET/ÖZEL/CONFIDENTIAL sau superior trebuie să conțină instrucțiuni de securitate ale proiectului cuprinzând măsurile ce trebuie întreprinse pentru asigurarea protecției informațiilor clasificate ce urmează să fie accesate. Un exemplar al instrucțiunilor de securitate ale proiectului va fi transmis autorității de securitate competente a Părții pe teritoriul căreia urmează a se derula contractul clasificat, în vederea asigurării unei monitorizări de securitate și control corespunzătoare.

13. În cazul unei compromiteri certe sau suspectării compromiterii informației clasificate ori al dezvăluirii unei astfel de informații către o persoană neautorizată, Partea pe teritoriul căreia se produce sau s-ar fi putut produce incidentul de securitate ori dezvăluirea va lua toate măsurile necesare în concordanță cu legislația sa națională pentru a evalua împrejurările și a limita consecințele. Partea primitoare va informa cu celeritate Partea emitentă despre situație, întinderea pagubei, măsurile întreprinse pentru diminuarea acesteia și rezultatul investigației.

14. Vizitele care necesită acces la informații clasificate ori în zone unde astfel de informații sunt gestionate, se vor efectua numai în cadrul procedurilor privind vizitele internaționale, după primirea prealabilă, în scris, a autorizației de la autoritatea de securitate competentă a țării gazdă, sub condiția ca vizitatorul să dețină certificat de securitate a personalului pentru un nivel de clasificare de securitate corespunzător și justificarea nevoii de a ști.

15. La cerere, autoritățile de securitate competente ale Părților, luând în considerare legislațiile statelor lor, își vor acorda asistență reciprocă în procedura de eliberare a certificatelor de securitate a personalului și a certificatelor de securitate industrială pentru cetățenii lor care trăiesc ori pentru obiectivele situate pe teritoriul statului celeilalte Părți.

16. Autoritățile de securitate competente se vor informa reciproc despre orice modificare privind certificatele de securitate a personalului și certificatele de securitate industrială, care au legătură cu cooperarea în termenii acestui Acord.

17. Părțile vor recunoaște reciproc certificatele de securitate a personalului și certificatele de securitate industrială, eliberate pentru cetățenii și persoanele juridice ale statelor lor, în concordanță cu legislațiile lor naționale care privesc accesul la informații clasificate schimbate în termenii acestui Acord.

18. Părțile se vor informa reciproc despre autoritățile de securitate competente, responsabile, în conformitate cu legislația lor națională pentru implementarea prevederilor stipulate în acest articol.

19. Sarcinile stabilite în Acord cu privire la protecția informațiilor clasificate și prevenirea dezvăluirii acestora vor continua să fie aplicate inclusiv după închiderea valabilității Acordului.

ARTICOLUL 10 ASIGURAREA CALITĂȚII

Cu excepția cazului în care Părțile vor conveni altfel, în scris, vor fi implementate publicațiile NATO privind asigurarea calității, standardele, metodele și procedurile.

ARTICOLUL 11 OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR REZULTÂND DIN ALTE ÎNȚELEGERI INTERNAȚIONALE

Prevederile acestui Acord nu vor afecta angajamentele Părților rezultând din oricare alte înțelegeri internaționale la care fiecare dintre țări este Parte și nu vor fi folosite împotriva intereselor, securității și integrității teritoriale a altor state.

ARTICOLUL 12 PROBLEME JURIDICE

1. Cu privire la jurisdicția penală, personalul invitat și dependentii se vor supune jurisdicției statului trimițător, pentru acte comise pe durata îndeplinirii funcțiilor lor în legătură cu implementarea acestui Acord.

2. În privința altor probleme juridice, vor fi aplicate legile și reglementările statului primitor.

3. În cazul în care un membru al personalului invitat sau dependentii săi este reținut ori arestat, statul primitor va informa cu celeritate statul trimițător în legătură cu această situație.

4. În cazul în care un membru al personalului invitat sau un dependent este supus cercetării sau judecății în statul primitor, acesta va avea dreptul la toată protecția juridică generală acceptată, care nu va fi inferioară celei de care se bucură cetățenii statului primitor.

5. Activitățile membrilor personalului invitat pot fi încheiate dacă aceștia aduc atingeri legislației statului primitor.

6. Statul trimițător va păstra jurisdicția disciplinară exclusivă asupra personalului invitat pe teritoriul statului primitor. Totuși, statul primitor poate da ordine persoanelor invitate aflate sub comandă, conform cerințelor postului.

ARTICOLUL 13 PROBLEME ADMINISTRATIVE

1. Personalului invitat nu îl poate fi încredințată nicio altă misiune decât cele specificate în acest Acord sau a celor stipulate în protocoale, memorandumuri de înțelegere și înțelegeri tehnice care vor fi semnate în conformitate cu acest Acord.

2. Personalul militar al statului trimițător poate purta uniforma proprie la locul desfășurării activității, pe teritoriul statului primitor.

3. Statul primitor va face efortul necesar, pentru a furniza echipamentul necesar îndeplinirii activităților definite în acest Acord, dacă este cazul.

ARTICOLUL 14 PROBLEME FINANCIARE

1. Statul trimițător va acoperi costurile privind salarizarea, cazarea, hrana, transportul, diurna și alte drepturi pecuniere ale personalului invitat pentru implementarea activităților de cooperare, în termenii prezentului Acord.

2. Statul primitor va decide dacă activitățile sunt organizate gratuit sau cu plata integrală ori la nivel redus.

ARTICOLUL 15 ALTE DISPOZIȚII

1. Statul trimițător își rezervă dreptul de a rechema personalul său, când consideră necesar. Statul primitor va adopta toate măsurile pentru returnarea cât mai curând a personalului, după primirea solicitării.

2. În cazul în care un membru al personalului invitat sau un dependent decedează, statul primitor va informa statul trimițător.

ARTICOLUL 16 PAGUBĂ/PIERDERE ȘI DESPĂGUBIRI

1. Fiecare Parte va acorda despăgubiri celeilalte Părți pentru paguba cauzată bunurilor acesteia rezultând din acte ale personalului invitat pe durata îndeplinirii obligațiilor sale.

2. Cu excepția cazurilor de indisiplină sau de neglijență, fiecare Parte va renunța la pretensiile sale împotriva celeilalte Părți, în cazul vătămării ori decesului oricărui membru al personalului invitat, aflat în serviciul său, pentru faptele petrecute în exercitarea obligațiilor lor oficiale.

ARTICOLUL 17 PROCEDURILE VAMALE SI DE TRECERE A FRONTIEREI

1. Personalul invitat și dependentii se supun regulilor aplicabile străinilor pe teritoriul statului primitor.

2. La intrarea și ieșirea din țară, personalul invitat și dependentii vor face obiectul procedurilor vamale și de trecere a frontierei, conform legislației statului primitor. Totuși, statul primitor va facilita formalitățile administrative, în conformitate cu legislația lor.

ARTICOLUL 18 SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR

1. Părțile vor soluționa diferențele care pot apărea ca urmare a interpretării sau implementării acestui Acord, organizând reuniuni ale Comisiei aşa cum sunt stabilite la Articolul 7, fără a deferi diferendul pentru soluționare unei curți internaționale, arbitrajului ori unei terțe părți. Pe durata procesului de soluționare, Părțile vor continua îndeplinirea obligațiilor lor.

2. În cazul în care diferendul nu poate fi soluționat în cadrul Comisiei, într-un termen de 90 de zile, de la examinarea sa, acesta va fi discutat la nivelul subsecretarului de stat în Ministerul Apărării Naționale din Republica Turcia și al secretarului de stat în Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului din România. În acest caz, vor fi inițiate negocieri în termen de 30 de zile de la data notificării autorităților competente în legătură cu această problemă și, în cazul în care nu poate fi identificată vreo soluție pe durata următoarelor 45 de zile, fiecare Parte poate denunța Acordul, în conformitate cu prevederile Articolului 20, alineatele (2) și (3) ale prezentului Acord.

ARTICOLUL 19 AMENDAMENTE

Fiecare Parte poate propune amendamente ori revizuirea acestui Acord, dacă este necesar. Negocierile vor începe în termen de 60 de zile de la primirea, în scris, a propunerii. În cazul în care nu va fi obținut niciun rezultat în 90 de zile, fiecare Parte va putea să denunțe Acordul, în conformitate cu articolul 20, alineatul (2) al prezentului Acord.

ARTICOLUL 20 DURATA SI ÎNCETAREA VALABILITATII

1. Acordul este încheiat pentru o perioadă nedeterminată. Oricare dintre Părți poate notifica celalătă Parte, în orice moment, în legătură cu intenția sa de a denunța Acordul. Denunțarea va intra în vigoare la 90 de zile după primirea unei astfel de notificări.

2. Dacă nu poate fi stabilită nicio înțelegere între Părți pe durata revizuirii ori amendării sau soluționării disputei privind prezentul Acord, oricare dintre Părți poate denunța Acordul în termen de 90 de zile, prin notificare prealabilă, scrisă. Denunțarea va intra în vigoare la 90 de zile după primirea notificării de către cealaltă Parte.

3. Prevederile privind încetarea valabilității nu vor afecta implementarea oricărui proiect, program sau contract stabilit și inițiat înainte de încetarea prezentului Acord.

ARTICOLUL 21 INTRAREA IN VIGOARE

1. Acordul va intra în vigoare la data primirii, în scris, a ultimei notificări prin care Părțile se notifică reciproc, pe canale diplomatice, despre îndeplinirea procedurilor legale interne, necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord.

2. La data intrării în vigoare a prezentului Acord, „Protocolul între Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României privind cooperarea în domeniile tehnici, logistic și al industriei de apărare”, semnat la București, la 9 iulie 1992, își încetează valabilitatea.

ARTICOLUL 22 TEXT ȘI SEMNĂTURI

1. Acordul este redactat în limbile turcă, română și engleză, în două exemplare originale, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergență, va prevale textul în limba engleză.

2. Acordul este semnat la 7 Mai 2015, în Istanbul de persoanele împuternicite de către Guvernele lor.

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII TURCIA

PENTRU GUVERNUL ROMANIEI

Gl.lt. Sezai BOSTANCI

Aurel Sorin ENCUȚESCU

Subsecretar de stat
Ministerul Apărării Naționale

Secretar de stat
Ministerul Economiei, Comerțului
și Turismului

**A G R E E M E N T
ON DEFENCE INDUSTRY COOPERATION
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF ROMANIA**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania (hereinafter referred to individually as "Party" and collectively as the "Parties"),

Confirming their commitments to the goals and principles of the United Nations Charter,

Emphasizing that the friendship and cooperation relations, which shall be further developed and strengthened on the basis of principles of mutual benefit and equity of rights, shall contribute to the mutual interests of both countries, as well as to the peace and security of the world,

Expressing their desire to develop the defence industry cooperation by utilizing their scientific and technical capabilities in the field of military equipment and weapons,

Adhering to the principles of reciprocity and mutual respect,

Have agreed on the following issues:

**ARTICLE 1
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to establish cooperation in the field of defence industry between the Parties by improving the defence industry capabilities of the Parties through more effective cooperation in the field of development, production, training industrial personnel, transfer of know-how, procurement, maintenance of defence goods and services, and relevant technical and logistic support.

**ARTICLE 2
SCOPE**

This Agreement covers basis and principles of mutual cooperation activities in the field of defence industry between competent authorities and/or defence industry companies of the Parties.

**ARTICLE 3
DEFINITIONS**

1. "Agreement" means Agreement on Defence Industry Cooperation between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania.
2. "Defence Industry Goods and Services" means the weapons and military equipment, together with the ammunition and related logistic support, and the material and service required for research, development and production of these equipments.
3. "Cooperation" means activities undertaken based on the principle of reciprocity for the purposes of this Agreement by the Parties in accordance with their applicable laws and regulations.
4. "Official Duty" means the duty to be determined according to this Agreement or other agreements to be concluded on the basis of this Agreement.
5. "Sending State" means the State that sends personnel, material and equipment to the territory of the Receiving State in line with the purposes of this Agreement.
6. "Receiving State" means the State receiving personnel, material and equipment sent by the Sending State in its territory for implementation of this Agreement.
7. "Guest Personnel" means the military and/or civil personnel and/or defence industry personnel of a Party sent to the territory of the other Party for the implementation of this Agreement.

8. "Dependants" means the spouse or children of Guest Personnel depending on him or her by the laws of the Sending State.

9. "Third Party" means states, governments and international organizations or other legal persons or representatives of such countries, governments and international organizations which are not party to this Agreement.

10. "Quality Assurance" means all activities ensuring the convenience of defence products or services to the requirements of production, performance and usage committed to the procedures, standards norms and relevant technical specifications agreed between the Parties.

11. "Originating Party" means the Party, including any other legal entity of the state of the Party, which generates and releases Classified Information to the other Party.

12. "Recipient Party" means the Party, including any other legal entity of the state of the Party which receives Classified Information from the other Party.

13. "Classified Information" means any information, document or material regardless of their form or type or method of transmission, which are marked with classification mark and which require due to national security interests and in accordance with national legislation protection against unauthorized access, use or destruction.

14. "Facility Security Certificate" means the official document issued in accordance with the legislation of the state of the Party which is to certify the capability of a legal entity to afford adequate security protection to classified information and/or to participate in precontractual activities or to perform classified contracts according to national legislation.

15. "Classified Contract" means a contract that contains or involves Classified Information.

16. "Need-to-know Principle" means a principle by which access to Classified Information may be granted to an individual only in connection with his/her official duties or tasks .

17. "Personnel Security Certificate" means the official document issued in accordance with the legislation of the state of the Party which enables a person to be granted access and permission to handle Classified Information.

18. Intellectual property shall include, according to Art.2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization (signed at Stockholm on July 14, 1967 and as amended on September 28, 1979), the rights relating to literary, artistic and scientific works (copyright) and to inventions, trademarks, industrial designs, topography of semiconductor products, protection against unfair competition, as well as to trade secrets and know-how, and any other rights resulting from intellectual activity in the industrial, scientific, and artistic fields recognised in the countries of the Parties.

ARTICLE 4 COOPERATION FIELDS

The Parties shall cooperate in the following fields mentioned below regarding the defence industry:

1. Assurance of the appropriate conditions for joint research, development, production and modernization of spare parts, tools, defence materials, powders and explosives, ammunitions, military systems, technical displays and technical equipment required by the Armed Forces of the Parties.

2. Implementation of the results of joint research, development and production projects in the field of the military equipment on the territories of the Parties.

3. Research, production and design in the field of defence industry goods and maintenance-repair services.
4. Mutual assistance in the fields of production and procurement of defence industry products and services as well as the modernisation of tools and equipments of both Parties.
5. Encouraging the conclusion of agreements made between the Parties, their competent authorities and defence companies with the aim of joint production and further development of powders and explosives, weapons, ammunitions, military technical equipment and spare parts.
6. Exchange of scientific and technical information, relevant documents and information on defence industry standards used by the Parties for Quality Assurance.
7. Sales of finished goods produced through joint projects to Third Parties by mutual agreement and taking into account the national sensitivities of the Parties and their obligations deriving from international regulations.
8. Joint cooperation in selling, purchasing or exchange of surplus defence industry products and services in the inventory of the Armed Forces of both countries with other products and services.
9. Encouragement of contacts, technical visits to research centres and personnel exchanges between the institutions and companies of defence industries in accordance with laws and regulations of the Parties.
10. Providing the conditions for joint programs of production, development, technology and modernisation related to the defence industry products of both Parties, and if agreed upon, the defence industry products of the Third Party.
11. Implementation of joint research and development projects based on scientific resources in the field of defence industry including producing equipments jointly or similarly required by both countries.
12. Encouraging the conclusion of agreements between the Parties on joint production and development for Third Party.
13. Cooperation between military technical institutions, defence industry companies and maintenance and repair facilities, under the authorisation of Parties.
14. Mutual participation in the defence industry fairs and symposia organised by both countries.

ARTICLE 5 **IMPLEMENTATION PRINCIPLES**

1. The Parties shall cooperate in the fields related to their own defence industries.
2. Cooperation shall be established based on the principle of reciprocity, considering the requirements and interests of the Parties.
3. The Parties shall assess and make their decisions upon mutual agreement, concerning the invitation of the Third Party to participate in joint production projects.
4. Details of the implementation of this Agreement may be defined through implementation agreements.

5. Neither Party shall transfer the material, technical information and documents to be donated, sold or co-produced as per this Agreement or agreements and protocols to be made in the context of this Agreement to a Third Party without prior written consent of the other Party.

ARTICLE 6 RESPONSIBLE AUTHORITIES

The authorities responsible for implementation of this Agreement:

- For the Turkish Party : Ministry of National Defence of the Republic of Turkey
- For the Romanian Party : Ministry of Economy, Trade and Tourism of Romania

ARTICLE 7 JOINT COMMISSION

1. A Joint Commission (hereinafter referred to as Commission) where both Parties shall be represented on equal basis by the participation of representatives of the Ministry of National Defence of the Republic of Turkey and the Ministry of Economy, Trade and Tourism of Romania shall be established in order to implement the provisions and reach the goals of this Agreement.

2. In the Commission, the Delegation of the Ministry of National Defence of the Republic of Turkey will be headed by the Deputy Undersecretary of Technology and Coordination and National Armament Director of the Ministry of National Defence, whereas the Delegation of the Ministry of Economy, Trade and Tourism of Romania will be headed by the Secretary of State responsible for Defence Industry.

3. The points of contact which will be responsible for organizing and coordinationg the activities of the Commission are:

- Defence Industry Foreign Relations Department, Ministry of National Defence of the Republic of Turkey,

- Directorate for Defence Industry and Special Issues, Ministry of Economy, Trade and Tourism of Romania.

4. Number of the members of each Party in the Commission shall not exceed seven persons. If necessary, some expert personnel shall be involved in the Commission.

5. In accordance with this Agreement, the authorities and duties of the Commission shall be as follows:

a. Determination and definition of concrete areas of cooperation in accordance with the Article 4 of this Agreement,

b. Selection of projects, which will be jointly realised, and identification of the most appropriate types and methods of cooperation concerning the implementation of joint projects,

c. Identification and selection of local companies, which could be possible partners of the Parties,

d. Exchange of information for the purpose of the realisation of cooperation proposal during the implementation of joint programs,

e. Presentation of proposals, recommendations and opinions to respective authorities concerning the participation of the third countries in the joint projects,

f. Ensuring the preparation and publication of necessary documents for realisation of the approved projects and decisions,

g. To control the realisation of approved projects and decisions regularly,

h. Assessment of implementation of this Agreement and if necessary negotiation of the proposals regarding the amendments to be made in the Agreement.

6. The activities regarding the Joint Commission Meeting shall be initiated upon the official invitation of the co-chairman of the Receiving State at least three months prior to the proposed date of the meeting.

7. All themes and topics on the Commission agenda shall be determined and coordinated 60 days prior to the Commission Meeting. Heads of the delegations shall inform each other on the questions and topics required to be put on the agenda at the Commission Meeting. If necessary, heads of the delegations can exchange information and faster establish agenda for Commission Meeting, through diplomatic channel.

8. The Commission shall alternately meet on mutually agreed dates at least once in two years. Heads of the delegations can agree on organization of extraordinary meeting, in compliance with common interests of the Parties. The Commission shall be invited to the meeting by the head of delegation who is responsible for the organization of the Commission Meeting to discuss the mutually agreed agenda.

9. The Commission shall settle disputes, resulting from the interpretation and implementation of this Agreement, by negotiations in accordance with Article 18. The Commission decisions express Parties consent.

ARTICLE 8 **PROTECTION OF INTELLECTUAL AND INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS**

1. The rights and obligations of the Parties concerning intellectual property including protection rights within their own countries, granting of licenses, sales to third countries and protection by patents of the new products and of the inventions achieved /carried out within the framework of joint projects shall be established through implementation agreements to be made for each joint project. The Parties, within the framework of their national legislation and international agreements to which they are party, shall effectively protect and enforce intellectual property rights to be established and transferred on the basis of this Agreement. In these implementation agreements, besides the financial and legal obligations, the principles and procedures, concerning the type, place, time and terms of liquidation of mutual debts and credits, due to the expenses resulting from research, development, production, procurement, technical services, personnel support and infrastructure services, shall be specified in detail. In the absence of contrary clauses, these implementation agreements shall provide that intellectual property rights belong to both parties in common.

2. Release of products related to the defence industry, or publication of the mutually exchanged information between the Parties or transmitting it to a Third Party shall only be possible upon the written consent of the Sending Party.

3. The Parties shall respect the copyrights and any other limitations concerning the utilisation by reproduction, duplication, or distribution of all documents, products and information which are released by the other Party on the basis of this Agreement.

4. Commitments established in the Agreement regarding the protection of Intellectual and Industrial Property Rights shall continue to apply even after the termination of this Agreement, according to national legislations of the Parties.

ARTICLE 9 **PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION**

1. The Parties agree that the following security classification levels are equivalent and correspond to the security classification levels specified in the table below:

TURKEY	ROMANIA	ENGLISH
ÇOK GİZLİ	STRICT SECRET DE IMPORTANTĂ DEOSEBITĂ	TOP SECRET
GİZLİ	STRICT SECRET	SECRET
ÖZEL	SECRET	CONFIDENTIAL
HİZMETE ÖZEL	SECRET DE SERVICIU	RESTRICTED

2. Both Parties commit themselves to mark the Classified Information received under this Agreement with their national security classification levels in compliance with the equivalence stated at paragraph 1.

3. Both Parties shall take all the necessary measures for the protection of the Classified Information generated or transferred following the mutual cooperation in compliance with their national legislation and this Agreement and shall also ensure, at least, the same protection for such information as stipulated for their own Classified Information with an equivalent security classification level.

4. The Recipient Party shall not transmit or disclose Classified Information to a Third Party without prior written authorization from the Originating Party.

5. Access to Classified Information and/or to locations and facilities where activities involving such information are performed is allowed, with the observance of the Need to Know principle, only to individuals having Personnel Security Certificate valid for the security classification level of the information for which the access is required.

6. The Classified Information exchanged and/or generated by mutual cooperation between the Parties, shall only be used in line with the purpose of transfer under this Agreement. The Originating Party may impose additional restrictions for the released Classified Information.

7. The Recipient Party shall neither use a lower security classification level for the received Classified Information nor declassify this information without prior written consent of the Originating Party. The Originating Party shall inform the Recipient Party of any changes in the security classification levels of the exchanged information.

8. The assignment of a security classification level to jointly generated Classified Information, its change or the declassification of this information shall be made only upon mutual consent of the Parties. In case of disagreement on the level of security classification to be given to such information, the Parties shall adopt the higher level proposed by any of them.

9. Classified Information shall be transmitted between the Parties through diplomatic channels or through other channels agreed by the competent security authorities of the Parties.

10. The destruction of Classified Information shall be made in accordance with the national legislation of the Recipient Party in such a manner that its reconstruction in whole or in part be impossible. Information classified as ÇOK GİZLİ/ STRICT SECRET DE IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ/TOP SECRET shall not be destroyed, but returned to the Originating Party. In crises situation that makes it impossible to protect and return Classified Information generated or transmitted under this Agreement, Classified Information shall be destroyed immediately. The Originating Party shall be promptly notified in writing about the destruction.

11. One Party, or a legal entity of its state, intending to place a Classified Contract with a legal entity of the other Party, or wishing to authorise one of the legal entities of its state to place a Classified Contract in the territory of the other Party shall obtain written confirmation in advance, through its competent security authority, from the competent security authority of the other Party that the proposed legal entity holds a Facility Security Certificate of the relevant security classification level.

12. Each Classified Contract involving information classified ÖZEL/ SECRET /CONFIDENTIAL and above shall contain a project security instruction covering the measures to be taken for ensuring the protection of Classified Information to be accessed. A copy of the project security instruction shall be forwarded to the competent security authority of the Party on whose territory the Classified Contract is to be performed, in order to allow adequate security supervision and control.

13. In case of an actual or suspected compromise of the Classified Information or a disclosure of such information to an unauthorized person, the Party on whose territory the breach of security or disclosure occurs or may have occurred shall take all the necessary measures in accordance with its national legislation to assess the circumstances and to limit the consequences. The Recipient Party shall promptly inform the Originating Party about the situation, the extent of the damage, the measures taken for its mitigation and the outcome of the investigation.

14. Visits requiring access to Classified Information or to areas where such information are being handled or processed shall only be made within the frame of international visit procedures upon receiving the prior written authorisation from the competent security authority of the host country provided that the visitor has been granted a Personnel Security Certificate at the appropriate security classification level and has a Need-to-Know.

15. On request, the competent security authorities of the Parties, taking into account the legislations of their states, shall assist each other in the procedure of granting the Personnel Security Certificates and the Facility Security Certificates of their nationals living or facilities located on the territory of the state of the other Party.

16. The competent security authorities shall inform each other about any modifications regarding the Personnel Security Certificates and Facility Security Certificates, which are connected to the cooperation under this Agreement.

17. The Parties shall mutually recognise their respective Personnel Security Certificates and Facility Security Certificates, issued for the citizens and legal entities of their states, in accordance with the national legislations, as regards the access to Classified Information exchanged under this Agreement.

18. The Parties shall mutually inform on the competent security authorities responsible in accordance with their national legislation for the implementation of the provisions set forth in this article.

19. Commitments established in the Agreement regarding protection of Classified Information and prevention of its disclosure shall continue to apply even after the termination of the Agreement.

ARTICLE 10 QUALITY ASSURANCE

NATO Quality Assurance publications, standards, methods and procedures shall be implemented, unless otherwise agreed in writing by the Parties.

ARTICLE 11 COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

The provisions of this Agreement shall not affect the commitments of Parties arising from any other international agreements to which either country is a party and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

ARTICLE 12 LEGAL ISSUES

1. Regarding criminal jurisdiction, the Guest Personnel and their Defendants shall be subject to the jurisdiction of the Sending State for acts committed during the performance of their duty related to the implementation of this Agreement.
2. Regarding other legal issues, laws and regulations of the Receiving State shall apply.
3. In case that any of the Guest Personnel or their Defendants is detained or arrested, the Receiving State shall promptly inform the Sending State of this situation.
4. In case that any of the Guest Personnel or their Defendants faces a legal investigation or trial in the Receiving State, he or she shall be entitled to all the generally accepted legal protection, which shall be no less than the one enjoyed by the nationals of the Receiving State.
5. The activities of the Guest Personnel could be terminated if they violate the law of the Receiving State.
6. The Sending State shall retain exclusive disciplinary jurisdiction over the Guest Personnel within the territory of the Receiving State. However, the Receiving State may give order to the Guest Personnel under their command as they may be required by the duty.

ARTICLE 13 ADMINISTRATIVE MATTERS

1. No mission shall be assigned to the guest personnel other than the ones specified in this Agreement or to be stated in the protocols, memoranda of understanding and technical arrangements to be signed in accordance with this Agreement.
2. The Sending State's military personnel may wear their own uniform in their place of duty in the Receiving State.
3. The Receiving State shall make necessary effort to provide the equipment required for carrying out activities defined in this Agreement, where necessary.

ARTICLE 14 FINANCIAL MATTERS

1. The Sending State shall be liable for the salary, lodging, catering, transportation, per diem and other financial rights of the Guest Personnel assigned for the implementation of cooperation activities under this Agreement.
2. The Receiving State shall decide whether the activities are organized free of charge or at current or reduced charges.

ARTICLE 15 MISCELLANEOUS MATTERS

1. The Sending State reserves the right to recall its personnel when deemed necessary. The Receiving State shall adopt all the measures for the return of the personnel as soon as the request is received.
2. In case a Guest Personnel or a Defendant dies, the Receiving State shall inform the Sending State.

ARTICLE 16 DAMAGE/LOSS AND INDEMNITIES

1. Each Party shall compensate the other Party for a damage caused to the latter's property resulting from acts of the Guest Personnel, while performing their duties.
2. Unless resulted from wilful misconduct or negligence, each Party shall waive all its claims against the other Party for injury or death suffered by any Guest Personnel of its services while such personnel were engaged in the performance of their Official Duties.

ARTICLE 17 PASSPORT AND CUSTOMS PROCEDURES

1. The Guest Personnel and their Dependents shall be subject to the rules applicable to foreigners within the territory of the Receiving States.
2. When entering and leaving the country, the Guest Personnel and their Dependents shall be subject to the customs and passport procedures foreseen in the Receiving State's law. However, the Receiving State shall facilitate administrative formalities in compliance with their legislation.

ARTICLE 18 SETTLEMENT OF DISPUTES

1. The Parties shall settle the disputes that are to arise due to interpretation or implementation of this Agreement, by holding meetings in the Commission established as per Article 7 without bringing the dispute to an international court, arbitration board or to a third party for settlement. During the settlement process Parties shall continue to fulfil their commitments.
2. In case the dispute cannot be settled in the Commission within 90 days following its assessment, it shall be handled at the level of the Undersecretary of the Ministry of National Defence of the Republic of Turkey and at the level of the Secretary of State of the Ministry of Economy, Trade and Tourism of Romania. In that case, negotiations shall be initiated within 30 days following the notification of the issue to the relevant authorities, and if no solution can be reached within the subsequent 45 days, each Party shall be able to terminate the Agreement in accordance with para 2 and 3 of Article 20 of this Agreement.

ARTICLE 19 AMENDMENT

Either Party may propose amendments or revision of this Agreement if so required. Negotiations shall start within 60 days from receipt of written proposal. If no result is reached within 90 days, each Party shall be able to terminate the Agreement in accordance with paragraph 2 of Article 20 of this Agreement. Agreed amendments or revision shall enter into force, in accordance with the procedure set forth in Article 21. All amendments and revisions shall be done in writing.

ARTICLE 20 DURATION AND TERMINATION

1. This Agreement is concluded for an indefinite period of time. Either Party may, at any time, notify the other Party, in writing, of its intention to terminate the Agreement. The termination shall become effective 90 days after the receipt of such notification.
2. If any agreement can not be reached between the Parties during the revision or amendment of this Agreement or settlement of a dispute, either Party may terminate this Agreement with a prior written notification of 90 days. The termination will enter into force 90 days after the receipt of the notification by the other Party.

3. The provisions of termination shall not affect the implementation of any project, program or contract determined and initiated before the termination of this Agreement.

ARTICLE 21 ENTRY INTO FORCE

1. This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion on their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

2. Upon the entry into force of this Agreement, the "Protocol between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania regarding Cooperation in the Technical Logistics and Defence Industry Fields", signed on 9 July 1992 in Bucharest, shall be terminated.

ARTICLE 22 TEXT AND SIGNATURE

1. This Agreement is prepared in Turkish, Romanian and English languages in two original copies, each text being equally authentic. In case of dispute, the English text shall prevail.

2. This Agreement is signed on May 7th, 2015, in Istanbul by the persons undersigned and duly authorized by their Governments.

ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY

ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF ROMANIA

Lt.Gen. Sezai BOSTANCI
Undersecretary
Ministry of National Defence

Aurel Sorin ENCUTESCU
Secretary of State
Ministry of Economy, Trade and Tourism